

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Nouryon Salt B.V.
T.a.v. dhr. _____ en mw. _____
Christian Neefestraat 2
1077 WW Amsterdam

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

T 070

Ons kenmerk

19186798

Uw kenmerk

Bijlage(n)

1

Datum 24 juli 2019
Betreft Handhaving verscherpt toezicht

Geachte heer _____ en mevrouw _____,

In het najaar van 2016 heeft Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) Nouryon Salt (voorheen AkzoNobel Salt) onder verscherpt toezicht geplaatst, omdat lekkageproblemen bij de zoutwinning niet goed onder controle waren. Ook gaf u het abandonneren van niet meer gebruikte cavernes te weinig urgentie. Sindsdien heeft u verbeteringen doorgevoerd. SodM ziet de goede intenties van uw onderneming. Tegelijk laten onze inspecties tot nu toe zien dat u, ondanks uw goede intenties, op onderdelen nog te weinig voortgang boekt.

*Verz.
24-7-2019*

U heeft met uw mijnbouwkundig experts en uitvoerders de volgende verbeteringen laten zien:

- Goede analyse van de onderliggende oorzaken van de putlekkages en een goede aanpak van de saneringsstrategie.
- Onder controle krijgen van de lekkages van de pijpleidingen door een grootscheepse sanering van het hele netwerk.
- Een goed risicobeheersplan voor de potentieel instabiele cavernes in Hengelo en een plan van aanpak voor de cavernes onder de Twence stort.
- Ten dele gerealiseerd hebben van seismische netwerken bij de cavernes van Heiligerlee en Zuidwending.
- Het nemen van initiatief en het uitvoeren van onderzoeken naar alternatieven voor Diesel als mijnbouwhulpstof bij de zoutwinning
- Organisatorische wijzigingen op alle niveaus van uw organisatie gericht op een grotere focus op compliance en meer openheid.
- Een toegenomen aandacht voor open communicatie en compliance vanuit topmanagement.

De geconstateerde tekortkomingen zijn samengevat:

- Onvoldoende voortgang en transparantie in de aanpak van het abandonneren van cavernes in Heiligerlee en Hengelo.
- Nog te vaak een reactieve, soms zelfs calculerende houding ten opzichte van het borgen van de veiligheid.
- Nog onvoldoende beheersing van de veiligheids- en milieurisico's door een gebrek aan adequate zorg- en beheerssystemen bij de aanleg, onderhoud en afsluiting van putten.

- Te reactieve houding en te weinig aandacht voor de integriteit van de actieve, niet-actieve en verlaten putten.

SodM is enerzijds blij met de gerealiseerde verbeteringen en ziet daarin de intentie van Nouryon om veiligheid in alle aspecten stevig te verankeren in haar mijnbouwactiviteiten. Anderzijds maken de geconstateerde tekortkomingen duidelijk dat er nog een weg te gaan is. Het verscherpte toezicht blijft dan ook gehandhaafd totdat de verankering van de (arbo)veiligheid en milieu naar mijn oordeel in voldoende mate gerealiseerd is.

In het licht van bovenstaande ga ik er dan ook vanuit dat u het verbeterprogramma zult versnellen en structureel borgen. Dit vereist van uw kant een verantwoordelijke uitvoering van de gehele levenscyclus van de mijnbouwactiviteiten, van aanleg via productiefase tot abandonnering, waartoe u in het kader van Artikel 33 Mijnbouwwet verplicht bent. De benodigde investeringen in de veiligheid van mens en milieu verdragen het niet, zoals nu lijkt te gebeuren, in tijd vooruitgeschoven te worden.

Deze brief geeft in vogelvlucht een overzicht van de bevindingen van mijn dienst, opgedaan tijdens inspecties en verschillende interacties met het management en de mijnbouwafdeling van uw bedrijf. Deze bevindingen worden aangevuld met verwachtingen die ik van u en uw bedrijf heb. Voor de gedetailleerde bevindingen verwijs ik naar de afzonderlijke inspectierapporten.

Verder is in de bijlage een verslag opgenomen van een overleg op 20 juni 2019 waarbij mevrouw _____ en de heer _____ op mijn kantoor een mondelinge voortgangsrapportage gegeven hebben in het bijzijn van mijn directeur Engineering en Netbeheer, de heer P. van den Bergen.

Onvoldoende voortgang abandonneren

Abandonneringsbeleid Hengelo

In mijn brieven van 16 april 2018 en 29 november 2018 heb ik u gewezen op uw verantwoordelijkheid ten aanzien van het achterlaten van ontwikkelde en uitgedeelde cavernes. Het gevoel van urgentie, dat SodM heeft geprobeerd over te brengen, lijkt van uw kant nog anders beleefd te worden. Het tempo van abandonneren blijft achter. Tijdens het gesprek op 20 juni 2019 heeft u toegezegd dat het tempo zal worden versneld zodat de achterstand in 2035 zal zijn weggewerkt. SodM heeft deze toezegging inclusief het bijbehorende plan nog niet schriftelijk ontvangen. Ik ga ervan uit dat dit op kortst mogelijke termijn zal gebeuren.

Abandonneringsbeleid Heiligerlee

In de periode april 2018 tot heden leek de situatie aanvankelijk verbetering te laten zien. Er was openheid en schijnbare voortvarendheid ten aanzien van de monitoring van seismiciteit. Tijdens een brede workshop met technisch specialisten en kennisinstituten, waarbij ook SodM was uitgenodigd, werd een start gemaakt met een integrale en multidisciplinaire aanpak van het abandonneren van grote cavernes in Heiligerlee. Dit werd door mijn inspecteurs als positief ervaren. Er lijkt echter geen vervolg gegeven te worden aan de in de zomer van 2018 ingezette lijn. Er is door u een aanvang gemaakt met het

opstellen van afsluitplannen voor HL-E, HL-G en HL-H maar dit proces lijkt tot stilstand gekomen. Tijdens het gesprek op 20 juni 2019 gaf u aan dat het sluitingsplan voor HL-E in september 2019 zal worden ingediend. Het sluitingsplan voor HL-G volgt in 2020.

Ook speelt onzekerheid met betrekking tot de afstand van HL-H tot de flank van de zoutdiapier en het daarmee samenhangende risico op instabiliteit. Het is mij niet duidelijk of u dit punt van stabiliteit separaat benadert of als onderdeel van het afsluitplan, c.q. de afsluitplannen.

Daarnaast heeft u na geconstateerde problemen met de integriteit van put HL-B, deze medio 2017 uit productie genomen. Er is echter na verstrijken van de wettelijke termijn van één jaar, medio 2018, nog geen sluitingsplan ingediend.

Ik wijs u erop dat ik, omdat niet duidelijk is hoe u de huidige cavernes op een veilige en duurzame manier gaat abandonneren, het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) negatief heb geadviseerd op het bestaande winningsplan voor een nieuwe winningsput in het Heiligerlee zoutveld. Ik ga ervan uit dat u er alles aan doet binnen afzienbare tijd gedegen sluitingsplannen te maken. Om het probleem niet groter te laten worden overweeg ik, bij verdergaande vertraging, de huidige cavernes niet verder te laten groeien.

Seismiciteit Heiligerlee / Zuidwending

Naar aanleiding van de trilling op 19 november 2017 heeft u gedurende 2018 een seismisch netwerk in Heiligerlee in werking gesteld. Dit netwerk voldoet nog niet volledig aan de vooraf door uzelf gestelde specificaties. Vooral nog worden er geen resultaten gedeeld of openbaar gemaakt. Daarnaast moet in Zuidwending gestart worden met het aanleggen van een vergelijkbaar netwerk.

Ik verwacht van u dat u met directe ingang op alle bovengenoemde punten voortgang en een verhoogde mate van openheid en transparantie laat zien. Ik verwacht van u dat voor 15 september 2019 de volgende actie is uitgevoerd:

1. Zo snel mogelijk toesturen van het plan van aanpak, inclusief planning van alle te abandonneren putten in Hengelo.

Ik verwacht van u dat voor 1 september 2019 de volgende acties zijn uitgevoerd:

2. Een plan van aanpak is opgesteld om tot adequate sluitingsplannen te komen voor de individuele putten en cavernes in Heiligerlee.
3. Het openbaar- en inzichtelijk maken van de resultaten van de seismische metingen in Heiligerlee.
4. Het seismische netwerk in Heiligerlee is aangepast teneinde aan de specificatie te voldoen.
5. Een ontwerp-specificatie voor een vergelijkbaar seismisch netwerk in Zuidwending is opgesteld waarbij het netwerk uiterlijk op 30 juni 2020 operationeel dient te zijn.

Nog te vaak een reactieve houding borgen veiligheid en onvoldoende beheersing veiligheids- en milieurisico's

Reactieve houding bij aanleg, onderhoud en afsluiting van putten

Mijn inspecteurs hebben, op het gebied van de aanleg, onderhoud en afsluiting van putten gedurende de afgelopen jaren een significant aantal tekortkomingen en overtredingen geconstateerd. Deze tekortkomingen hebben voornamelijk betrekking op arbeidsveiligheid en milieu.

Tijdens inspecties eind 2018 en begin 2019 in zowel Hengelo als Heiligerlee werd geconstateerd dat aanvankelijk, in 2017, ingezette verbeteringen een onacceptabele teruggang lieten zien. Er is geen adequate veiligheidscultuur om overtredingen op voorhand te vermijden. Deze houding is als reactief en bij tijd en wijle zelfs als calculerend gekwalificeerd.

Gebrekkige veiligheidscultuur

Ik concludeer daaruit dat er sprake is van onvoldoende beheersing van de veiligheids- en milieurisico's door een gebrek aan een adequate zorg- en beheerssystemen en daarmee gepaard een gebrekkige veiligheidscultuur.

Ik verwacht van u dat u met directe ingang verbeteringen doorvoert op, in ieder geval, de volgende onderwerpen:

1. Het werken met aantoonbaar geschikte boor- en workoverinstallaties.
2. Het verbeteren van het veiligheids- en gezondheidszorgsysteem om een veilig gebruik van boor- en workoverinstallaties te realiseren.
3. Het zorgdragen voor een goede beheersing van de milieurisico's tijdens het boren van boorgaten of werkzaamheden hieraan.
4. Identificatie van de huidige veiligheidscultuur; en een plan om deze naar een hoger niveau te brengen.
5. Verbetering van veiligheids- en milieubewustzijn onder het personeel.

Te reactieve houding integriteit putten

Ontbreken van integriteits-managementsystemen

Om de kwaliteit en daarmee de veiligheid van alle putten en pijpleidingen te borgen moet er een Well Integriteits Management Systeem (WIMS) en een Pipeline Integriteits Management Systeem (PIMS) komen. De procedures voor het WIMS en het PIMS waren in 2018 gereed. Het is nu zaak dat alle gegevens goed in de database worden opgenomen zodat de systemen volledig operationeel worden. Ik verwacht dat WIMS uiterlijk 31 december 2019 volledig geïmplementeerd is. U heeft aangegeven dat PIMS eind 2019 gereed zal zijn.

De implementatie van een PIMS is ook belangrijk voor Delfzijl waar geen sanering heeft plaatsgevonden en het leidingwerk ouder is. Ik verwacht dan ook dat het PIMS óók in Delfzijl eind 2019 volledig geïmplementeerd zal zijn, zodat de kwaliteitsborging van dit oude netwerk inzichtelijk wordt.

Ook op andere locaties dient de putintegriteitscontrole verbeterd te worden. Uw beleid in Heiligerlee en Zuidwending is nog steeds te reactief. Pas als er een naar uw inschatting significant incident wordt geconstateerd, volgt actie en een melding aan SodM. Bijvoorbeeld het GESO rapport van HL-L was in december 2018 definitief en u meldde het pas in april 2019 aan SodM.

Ik verwacht dat u op een proactieve manier handelt en dat u zich met meer aandacht voor de integriteit van de actieve, niet-actieve en verlaten putten gedraagt als een verantwoordelijke mijnbouwonderneming met de juiste zorg voor veiligheid van mens en milieu.

Lekkages putten en pijpleidingen

U heeft naar aanleiding van de lekkages in Hengelo veel onderzoek gedaan naar de integriteit van bestaande putten. De oorzaak van de lekke putten is inmiddels bekend en ik heb van alle 18 Twentse putten die in het verleden gelekt hebben bodemonderzoeksrapporten van u ontvangen. Op basis daarvan is door u inmiddels één saneringsplan bij de gemeente ingediend (verontreiniging ontstaan vóór 1987) en één plan van aanpak bij SodM (verontreiniging ontstaan ná 1987).

Ik verwacht dat u na instemming of goedkeuring voortvarend aan de slag gaat met indienen van de plannen voor de overige verontreinigingen en de bodemsaneringen. Graag ontvang ik van u uiterlijk 1 september 2019 een planning hierover.

Na vervanging van het (transport)pijpleidingnetwerk in Hengelo is het aantal pijpleidinglekkages sterk afgenomen. In 2018 was er één lekkage van een pekleiding en waren er twee lekkages in (meng)waterleidingen. Hoewel ook lekkage van schoon water voorkomen moet worden, leidt dit niet tot bodemverontreiniging. Ik concludeer daarom dat de uitgevoerde vervanging het gewenste effect heeft bereikt en dat het aantal bodemverontreinigingen als gevolg van pijpleidinglekkage op dit moment minimaal is.

Conclusies en verdere stappen

SodM ziet de vooruitgang die Nouryon in het afgelopen jaar heeft geboekt. Ik zie de intentie van Nouryon om veiligheid voor mens en milieu bij haar mijnbouwactiviteiten stevig te verankeren in de organisatie. Tegelijkertijd tonen de eerder genoemde tekortkomingen de noodzaak om het verscherpt toezicht vooralsnog te handhaven. Dit verscherpt toezicht duurt nu drie jaar. Meerdere malen heeft u kenbaar gemaakt hiervan af te willen. Ik deel die wens. Tegelijkertijd is het aan u om met doortastende sturing de (arbo)veiligheid en milieu goed te verankeren in uw organisatie. Het tijdig realiseren van de in deze brief genoemde acties zijn daar onderdeel van. Ik ga ervan uit dat u de daartoe vereiste investeringen niet uitstelt maar tijdig zult realiseren.

Daarom verzoek ik u ieder half jaar een voortgangsrapportage ten kantore van SodM te geven waarbij u aan mij uitleg komt geven. Deze rapportage zal zich met name richten op management- en zorgsystemen en organisatorische aspecten. De eerstvolgende afspraak zal plaatsvinden eind oktober 2019 en dient voorafgegaan te worden door een schriftelijke voortgangsrapportage.

BIJLAGE: GESPREKSVERSLAG 20 JUNI 2019

Op 20 juni 2019 hebben mevrouw [ ] en de heer [ ] op mijn kantoor een mondelinge voortgangsrapportage gegeven in het bijzijn van mijn directeur Engineering en Netbeheer, de heer P. van den Bergen. De intentie werd uitgesproken om de genoemde verbeterpunten met verhoogde urgentie op te pakken en de daartoe eventueel benodigde organisatiewijzigingen versneld door te voeren. In verband daarmee zijn de volgende zaken aan de orde gekomen:

1. Abandonnering Hengelo: u liet mij weten dat er in 2019 zeven cavernes worden geabandonneerd. U heeft toegezegd dat er investeringen worden gedaan in zowel personeel als arbeidsmiddelen waardoor de abandonneringen vanaf eind 2020 in een hoger tempo kunnen worden uitgevoerd. Dit zal leiden tot vijf jaar versnelling ten opzichte van het plan zoals gecommuniceerd tijdens ons overleg op 20 december 2018. De einddatum waarop de achterstand is weggewerkt wordt daarmee 2035.
2. Abandonnering Heiligerlee: u heeft toegezegd dat het sluitingsplan voor HL-E in september 2019 zal worden ingediend. Het sluitingsplan voor HL-G volgt in 2020.
3. Registratie, Evaluatie, Autorisatie en restrictie van Chemische stoffen (REACH): u bent tot het inzicht gekomen dat u tot nu toe niet in overeenstemming werkte met de REACH regelgeving. U heeft toegezegd dat u dit voor alle nieuwe initiatieven vooraf aan zult tonen.
4. Vervanging van diesel als mijnbouwhulpstof: u gaf aan dat u samen met de andere zoutmijnbouwondernemingen in Nederland hard op zoek bent naar alternatieven. Er wordt momenteel onderzoek uitgevoerd waarbij wordt gekeken naar een veilige en duurzame werking van een alternatief voor diesel als mijnbouwhulpstof en ook naar mogelijke gevolgen voor het milieu in geval van een lekkage. U verwacht in de nabije toekomst een specifiek voor uw bedrijf toepasbaar alternatief te kunnen aangeven.
5. Omgevingsbewustzijn: het belang ervan wordt door u ingezien en u heeft voorbeelden gegeven van nieuwe initiatieven op dit vlak.
6. Benadering van de toezichthouder: u gaf aan dat de hoge frequentie van inspecties een groot beslag legt op uw organisatie. Veel van de geconstateerde overtredingen zijn in uw ogen zaken die ook al eerder zijn aangevoerd en waarvoor al een verbeterprogramma is opgestart. Ik heb u er op gewezen dat SodM de beginselplicht tot handhaving heeft. U heeft toegezegd dat u beter inzicht zult geven in uw verbeterprogramma en de uitkomsten van uw Self Assessment. Aan het eind van iedere inspectie geven mijn inspecteurs een close-out presentatie waarbij aandacht is voor eventuele hersteltermijnen.